

HOMILIA DE MONS. JOSEP MARIA GUIX, BISBE DE VIC. MISSA DEL CENTENARI.

(Igualada – Basílica de Santa Maria – 26 gener 2002)

Estimats concelebrants i caríssims germans: Com ja hem anunciat al començament, el motiu principal d'aquesta eucaristia és la commemoració del centenari del naixement del beat Josepmaria Escrivà de Balaguer. Cadascú pot afegir-hi també les seves intencions particulars o familiars, però crec que avui, comunitàriament, també podem fer una acció de gràcies per la llum verda que va encendre el papa Joan Pau II, el dia 20 de desembre, amb el decret d'aprovació d'un miracle que farà que, després de 1 consistori, i quan s'hagi celebrat la canonització, puguem dir de manera definitiva i plena: sant Josepmaria Escrivà de Balaguer.

Avui, aprofitant aquest aniversari, podem recordar les dates principals de la seva vida com si fos l'índex d'un llibre, perquè per a tots vosaltres, que coneixeu la seva vida, aquesta memòria evocarà en el vostre interior una sèrie de ressonàncies i de motius d'acció de gràcies. Com sabeu, nasqué el dia 9 de gener de l'any 1902 a Barbastre. El novembre de l'any 1918 va començar els estudis eclesiàstics com a alumne extern en el seminari de Logronyo, i després els va continuar a Saragossa, en el seminari de Sant Francesc de Pàola. Va ser ordenat prevere el març de 1925 i va cantar missa, com és natural, a la Basílica del Pilar. Va començar el seu ministeri sacerdotal en un poblet rural que es diu Perdiguera, a Saragossa, i poc després, es traslladà a Madrid. Des de feia temps arrossegava un neguit interior perquè li semblava que Déu esperava d'ell alguna cosa, i demanava al Senyor que li ho manifestés, amb aquestes paraules: "Senyor, que hi vegi". Foren dies d'intensa oració fins al 2 d'octubre de 1928. Aquell dia, festa dels Sants Àngels Custodis, va fundar l'Opus Dei, del qual ell, més que fundador, es considerà només un instrument del Senyor. Des d'aquell moment va dedicar tot el seu esforç, totes les seves energies, a tirar endavant aquesta obra que Déu havia creat per mitjà del seu servent i de la seva dedicació.

Poc després, al febrer de l'any 1930, fundà la secció femenina, i l'any 1933 va tenir la satisfacció espiritual de poder obrir el primer centre de l'Opus Dei, al carrer Ferraz de Madrid. Aquell centre es deia Academia DyA, "Derecho y Arquitectura", però amb el seu bon humor, i, mirant totes les coses des de l'angle sobrenatural, comentava que també volia dir "Dios y audacia". Van venir després les peripècies de la guerra civil, i uns quants anys després es va instal·lar a Roma, on el creixement de l'Obra feia necessària la seva presència. D'aquesta manera queda ja remarcat el relleu especial que tindran tres ciutats en la seva vida: Barbastre, que el va veure néixer; Madrid, que el va acollir; i finalment Roma, on va residir fins a la seva mort. El 1947 apareix un document fonamental per a l'itinerari jurídic de l'Opus Dei: la "Provida Mater Ecclesiae". Aquell mateix any rebria el "Decretum laudis", i pel juny de 1950 arribaria l'aprovació definitiva de l'Obra, que en 1982 va ser erigida en Prelatura personal.

Com tots sabeu, el beat Escrivà va morir a Roma el 26 de juny de l'any 75. En aquells moments jo era bisbe auxiliar de Barcelona i, poques setmanes després, vaig tenir l'honor d'ordenar de diaques gairebé un centenar de membres de l'Opus Dei, a l'església de Montalegre. Pel maig del 92, Joan Pau II el beatificà a la Plaça

de Sant Pere, i finalment, el passat 20 de desembre, el Papa aprovava el miracle que obre les portes a la seva canonització. En aquest decret es reconeix la impossibilitat d'explicar humanament el guariment de les mans del Dr. Nevado, que se li havien anat cremant com a conseqüència de la seva professió, relacionada amb la radioescòpia. Tots coneixeu els detalls i per tant, no val la pena que m'hi entretingui, per anar més aviat al missatge que ens dóna el beat Josepmaria Escrivà de Balaguer.

Ell va subratllar molt la voluntat salvífica de Déu, que vol que tothom arribi a sant. I això no és res més que la Paraula de Déu, perquè Jesús, en l'Evangeli de Sant Mateu, ens diu: "Sigueu perfectes com ho és el vostre Pare celestial" (Mt 5, 48). I això ho deia a tots els qui el seguien al llarg de la història de l'Església. És també el que ens diu en la seva epístola sant Pau, el gran perseguidor de l'Església, que després esdevindria l'apòstol més zelós: "Aquesta és la voluntat de Déu: que visqueu santament" (1Te 4, 3). Dijous passat, celebràvem la festa de Sant Francesc de Sales, que, com sabeu, va insistir que la vocació a la santedat és universal, i no solament per a aquells que es consagren d'una manera especial a Déu. Aquell dia, en la litúrgia de les hores, llegíem un fragment de la *Introducció a la vida devota*, on ens deia que, "siguem on siguem, podem i hem d'aspirar a la vida perfecta". I és precisament en aquesta línia on es podria incloure la insistència del beat Josepmaria en la santedat per a tothom.

Tots sabeu que només hi ha una santedat vertadera, que és la santedat de Déu. Però, com ens diu Sant Joan, "Déu és amor", i per això Ell ha volgut que participéssim especialment d'aquesta santedat a través del baptisme, que ens fa fills de Déu. Aquesta santedat, però, no hem de veure-la simplement com un vernís que ens posem a sobre, ni tampoc com un do estàtic, sinó més aviat com un do dinàmic que nosaltres hem de fer créixer amb la participació dels sagraments. A vegades som massa voluntaristes i creiem que la santedat és sobretot obra de les nostres forces, i no és així. La santedat és obra de Déu. Una persona santa és una persona amb les seves misèries, com totes les altres, però que sap obrir el seu cor i la seva ànima al buf de l'Esperit Sant, i es deixa conduir per Ell. Llevat de la Mare de Déu, no hi ha ningú que neixi sant, sinó que ens hem de fer sants. I ens hem de fer sants participant dels sagraments i amb la nostra col·laboració generosa en el seguiment de Jesucrist. Perquè no n'hi ha prou amb aquesta santedat que anomenen els teòlegs "ontològica" (s'és sant pel sol fet de rebre el baptisme), sinó que també ha de créixer la nostra santedat ètica, el nostre esforç personal per seguir amb fidelitat Jesucrist. Fixeu-vos: fa poc hem cantat el *Gloria in excelsis Deo*, i allà es diu: *Tu solus sanctus*, "Vós sou l'únic sant". Jesucrist és la mateixa santedat de Déu encarnada que se'ns fa visible, se'ns fa carn; Déu, que és l'Únic Sant, es fa figura humana, es fa criatura humana perquè nosaltres puguem copiar aquesta santedat d'Ell, *igual en tot a nosaltres, tret del pecat*. Però ningú no és capaç de reproduir d'una manera perfecta la santedat de Deu amb les seves forces soles, a força de braços, i tal com deia sant Pau en la carta als Romans que acabem d'escoltar, hem d'estar oberts al buf que Déu ens dóna en el nostre interior per mitjà de l'Esperit Sant. Deixem-nos portar per l'Esperit, però col·laborem-hi. No ens hi girem d'esquena. Hem de posar bé la vela de la bona voluntat i de la col·laboració perquè l'Esperit Sant pugui omplir-lo amb el seu buf.

Però la vida de santedat no obliga ningú a viure fora del seu ambient habitual, i aquesta és també una lliçó del beat Josepmaria Escrivà. No ens hem de santificar

malgrat el que fem, o al marge del que fem, sinó tot al contrari. És en allò que fem cada dia, en l'elecció del nostre estat de vida que hem triat, on ens hem de fer sants; en aquelles coses sense relleu, insignificants, de les quals no parlen als mitjans de comunicació social, però que son realment un secret per a la nostra santedat. Perquè, generalment, les coses grans són fruit d'una suma immensa de coses petites. Les grans collites són una suma gairebé infinita de grans de blat; un desert el formen milions de petits grans de sorra, i els grans oceans són també una massa immensa de petites gotes d'aigua. Això que veiem en una collita, en el desert, o en els oceans, també ho podem veure en la santedat. Aprenuem, doncs, a aprofitar les coses petites per a santificar-nos en les obligacions de1 nostre estat.

Una altra idea mare del beat Josepmaria Escrivà és la filiació divina: som fills de Déu. Ho hem sentit tantes vegades i tan sovint, que ja no ens fa cap impacte interior, però aquest és el títol més gran de la nostra vida cristiana: ser fills de Déu vol dir al mateix temps ser germans de Jesucrist i oberts al buf de l'Esperit en què insistia sant Pau. Ell mateix també ens diu que si Déu ha començat la bona obra en nosaltres és per portar-la a terme, que si Ell ha començat fent-nos fills de Déu pel baptisme no és pas una cosa accidental, sinó que vol que arribem a la meta final i que es compleixi d'una manera plena, total i definitiva en nosaltres allò que diu sant Joan: "Déu ens anomena fills seus, i ho som...! Estimats, ara som fills de Déu, però encara no s'ha manifestat allò que serem" (1Jn 3, 1-2). Aquest és el misteri que nosaltres vivim en la nostra vida, i en el qual va insistir tant el fundador de l'Opus Dei.

La història ens mostra com gairebé cada sant s'ha centrat en una paraula, potser perquè ha jugat un paper fonamental en la seva vida. Així, podríem dir que el secret de sant Bru és el valor del silenci per a omplir-lo de Déu; el de sant Francesc d'Assís, la senzillesa i humilitat; el de santa Clara, la pobresa; el de sant Ignasi de Loyola, l'obediència; el de santa Teresa de Jesús, l'oració. Es tracta d'una paraula que vol sintetitzar el més rellevant, allò que el distingeix dels altres sants i santes. Si haguéssim de buscar una paraula que distingís el beat Josepmaria dels altres sants, probablement escolliríem la del treball santificador, abocat a l'apostolat. Es tracta d'un dels seus mitjans principals i també d'una de les seves originalitats inspirada totalment en l'Evangeli: la santificació a través del treball ben fet, professionalment competent, i ofert a Déu. La qüestió del treball és de cabdal importància en l'espiritualitat cristiana, sobretot si ens fixem en Jesús, el Crist que creix i treballa gairebé trenta anys al taller de Natzaret.

Cal dir que, coincidint en el temps, entre els anys 1925 i 1930 van néixer tres espiritualitats entorn del treball. Una ja la coneixeu, la de l'Opus Dei; una altra és la de Charles de Foucauld i el Pare Voillaume; i una tercera és la de qui, després, va ser el cardenal Cardijn, fundador de la JOC. Cadascú va subratllar un aspecte, dins la idea fonamental del treball. Charles de Foucauld remarcà sobretot la pobresa; per això, el seu successor –el Pare Voillaume– va fundar "els Germanets i les Germanetes de Jesús", que viuen del treball, posant l'accent en la pobresa que va viure Crist a Natzaret. El cardenal Cardijn, donà relleu a la dignitat de Crist treballador en un moment en què el treballador, sobretot el treballador manual, era ben poca cosa i a voltes no rebia el tracte que havia de rebre. Parlà d'un Crist que ens redimeix al taller, de la mateixa manera com ho fa a la creu, tot i que la tasca al taller sigui una cosa més petita: així va encendre el sant orgull de ser treballador i fill de Déu. Per la seva part, el beat Escrivà, va redescobrir l'aspecte de fer bé la feina i

fer-la amb rectitud d'intenció per santificar-se i anar realitzant la vocació a la santedat.

La Paraula de Déu ens convida a l'evangelització que –recordem-ho– figura en el nostre Pla Diocesà per a aquest trienni que estem vivint. Jesucrist instituí l'Església fonamentalment per a evangelitzar, és a dir, per a continuar fent allò que va començar a fer i que després confià a la nostra generositat. Déu va fer el món i el va deixar a l'home, a la seva intel·ligència i a les seves mans, tot dient: “Ompliu la terra i domineu-la” (Gn 1, 28); és a dir, continueu millorant el món i feu-lo més perfecte per arribar a aquella idea inicial que tenia Déu. Amb l'evangelització succeeix el mateix. Jesús funda l'Església i, en el moment de l'Ascensió, se'n va. És veritat que ha deixat l'Esperit Sant que bufa, però ha confiat a la nostra diligència, al nostre treball, al nostre esforç, la tasca de continuar l'obra iniciada per Ell i portar la llum de l'Evangelí arreu del món, batejant tothom i fent que compleixin els seus manaments. Cadascun de nosaltres ha estat cridat per a aquesta tasca, perquè quan Jesús, abans de pujar al cel, va dir “com el Pare m'ha enviat a mi, així us envio a vosaltres”, no es referia només als apòstols. Aquesta vocació comença en el baptisme i es perfecciona després amb la confirmació. Nosaltres hem de dur a terme aquesta santificació, primer de tot, amb el nostre exemple; perquè les paraules, si no van acompanyades d'un testimoniatge viu de vida, serveixen de ben poca cosa. Certament, la paraula també és necessària en molts casos per a donar la interpretació exacta de la raó per la qual fem el que fem, però sobretot els cristians hem de parlar amb la nostra vida cristiana.

Estimats germans, mirem d'acceptar amb el cor obert, ple de joia i d'acció de gràcies a Déu, aquesta crida que ens fa el beat, el centenari del naixement del qual celebrem avui. Tots nosaltres som cridats a ser sants, a ser perfectes. I quan dic sants, no parlo pas de canonització. La canonització és reservada a una petitíssima part del nombre immens de sants que hi ha en el cel. El dia de Tots Sants llegim la lectura de l'Apocalipsi en què contemplem aquella multitud incomptable de sants que hi ha en la glòria: de tota raça, de tota llengua... De tots ells, només una mínima part han estat canonitzats. La canonització és un gran bé per a l'Església. Primerament, perquè, quan es canonitza una persona, s'afirma amb absoluta seguretat que aquella persona és a la glòria, que és santa. I, en segon lloc, perquè ens consta que aquella persona és digna de ser presa com a punt de referència per a la nostra santedat, per a imitar-la. La canonització no dóna la santedat; la pressuposa. I si hi hagués alguna persona que, amb l'afany de ser santa aspirés a ser canonitzada, probablement no arribaria mai a la santedat, perquè seria una manifestació d'orgull. Per tant, nosaltres mirem d'aspirar a la santedat, a la perfecció, perquè això és l'essencial. Els canonitzats seran sempre molt pocs, entre d'altres coses, perquè per canonitzar algú s'ha de seguir un procés complex, amb moltes mediacions humanes. Al nostre bisbat, per exemple, tenim un bon grapat de sants, però tots són o bisbes, o religiosos... I això és una pobresa, perquè segur que el nombre de sants laics que hi ha en la glòria és immens. Tanmateix, no són canonitzats perquè falten aquelles mediacions humanes. Em satisfà pensar que el dia de Tots sants, quan l'Església celebra aquesta festa, celebrem la santedat de familiars i d'avantpassats. Potser molts de vosaltres hi teniu fills, o gent amb la qual havíeu treballat, o anat d'excursió, o havíeu coincidit al col·legi..., i són a la glòria, són sants, potser més sants que alguns que han estat canonitzats. Aquesta és la santedat és a la qual hem d'aspirar. Visquem ja la satisfacció que, després d'haver traspassat a l'altre món i d'haver rendit comptes a Déu, quan la comunitat cristiana es trobi aplegada per celebrar el

dia de Tots sants, si sabem ser fidels, també se celebrarà la nostra festa, encara que sigui dins l'anonimat d'aquella festa joiosa commemoració col·lectiva.

Que així sigui.